

PATEIKIAMOS INFORMACIJOS APIBENDRINIMAS				PASTABOS
Bendra ekonominė informacija				
	21-lapkričio-24	28-lapkričio-24	Pokytis	TR Centrinis bankas , TCB kursas paprastai žemesnis nei rinkos
1 EUR = ... TRY	36.2759	36.4509	0.5%	
1 USD = ... TRY	34.4495	34.5697	0.3%	
Metinis infliacijos lygis lapkritį TR nukrito iki 47,09% ir yra žemiausias nuo 2023 m. birželio., kai metinė infliacija sudarė 86,76 proc.				AnadoluAjansi GazeteDuvar
<p>TR eksportas lapkritį, palyginti su tuo pačiu laikotarpiu prieš metus, sumažėjo 3,1% iki 22,3 mlrd. JAV dolerių, o importas sumažėjo 2,4% per metus iki 29,6 mlrd. JAV dolerių, atitinkamai užsienio prekybos deficitas padidėjo 22% iki 7,3 mlrd. JAV dolerių. Į Vokietiją, didžiausią TR rinką, lapkritį eksportuota 1,7 mlrd. dolerių vertės turkiškų prekių, po to sekė JAV su 1,47 mlrd. dolerių ir JK su 1,3 mlrd. dolerių. Rusija buvo pagrindinis Turkijos importo šaltinis su 3,7 mlrd. dolerių, po jos sekė Kinija su 3,6 mlrd. dolerių ir Vokietija su 2,3 mlrd. dolerių. Eksportas į Europos Sąjungą (ES), didžiausią TR prekybos partnerę, sausio–lapkričio mėnesiais išaugo 4% ir priartėjo prie 100 mlrd. Importas iš bloko sumažėjo 9,6 proc.</p> <p>TR eksportas į Arabų lygos šalis 2024 m. sausio–spalio mėnesiais siekė 39,9 mlrd. JAV dolerių (7,7% daugiau Y-2-Y). Bendras TR eksportas sausio–spalio mėnesiais sudarė 216,4 mlrd. JAV dolerių.</p> <p>Turkijos statistikos instituto duomenimis, Lietuvos-Turkijos prekybos apyvarta sausio–spalio mėn. sudarė 873.1 mln. dolerių: Lietuva eksportavo prekių į Turkiją už 484.3 mln. dolerių, importavo iš Turkijos už 388.8 mln. dolerių.</p>				Bloomberg Sabah
2024 Q3 palyginti su tuo pačiu praėjusių metų laikotarpiu, Turkijos ekonomika išaugo 2,1 proc.				NTV
TR einamosios sąskaitos deficitas sumažėjo nuo 6 proc. iki 1 proc., TR vyriausybė tikisi, kad biudžeto deficitas šiais metais išliks mažesnis nei 5 proc.				Ekonomim
2024 Q3 pabaigoje būsto kainos TR padidėjo 27,4 proc., komercinio nekilnojamojo turto – 44,09 proc., o parduotuvių – 45,22 proc. Per metus Ankaroje kainos augo labiausiai visose trijose NT sektoriuose. Būsto pardavimai užsieniečiams spalį, palyginti su tuo pačiu laikotarpiu prieš metus, sumažėjo 16,3% iki 2 122.				TurkiyeToday HaberTurk Bloomberg
Lapkritį TR gyventojų metinės infliacijos lūkesčiai toliau mažėjo ir sudarė 64,1% (žemiausias lygis per 33 mėnesius).				Ekonomim
Vartotojų kainų indeksas (CPI), 2024 lapkritis				TUIK
	2024 lapkritis	2023 lapkritis	2022 lapkritis	
Pokytis per mėnesį	2.24	3.28	2.88	
Pokytis lyginant su ankstesnių metų gruodžio mėn.	42.91	60.09	62.35	
Metinis pokytis	47.09	61.98	84.39	
Vidutinis pokytis per 12 mėn.	60.45	53.40	70.36	
Didžiausias metinis augimas fiksuotas švietimo grupėje - +92.49%, toliau būstas – +74.45%; viešbučiai ir restoranai - +59.38%; sveikatingumo paslaugos - +52.84%; maistas ir nealkoholiniai gėrimai - +48.57%; namų apyvoka - +43.81%; alkoholiniai gėrimai ir tabakas - +39.32%; mažiausias augimas - +26.24% - susisiekimo paslaugų grupėje.				

Vidaus produkcijos kainų indeksas (D-PPI), 2024 lapkritis				TUİK
	2024 lapkritis	2023 lapkritis	2022 lapkritis	
Pokytis per mėnesį	0.66	2.81	0.74	
Pokytis lyginant su ankstesnių metų gruodžio mėn.	28.01	42.59	98.20	
Pokytis lyginant su ankstesnių metų analogišku mėn.	29.47	42.25	136.02	
Vidutinis pokytis per 12 mėn.	42.60	53.15	128.94	
D-PPI pagrindiniuose pramonės sektoriuose - kasybos ir akmens kasybos +38.01 proc.; apdirbamojoje pramonėje +31.31 proc.; elektros, dujų, garo ir oro kondicionavimo +4.65 proc.; vandens tiekimo +42.11 proc.; tarpinės prekės +29.40 proc.; ilgalaikio vartojimo prekės +37.15 proc.; trumpalaikio vartojimo prekės +40.30 proc.; energija +8.15 proc.; gamybos priemonės ir prekės +30.94 proc.				
Tarptautinis bendradarbiavimas				
TR prekybos ministro pavaduotojas Mustafa Tuzzu lankėsi "Huawei" tyrimų ir plėtros centre Pekine, kad aptartų galimą bendradarbiavimą.				HaberTurk
Finansai				
Iždo ir finansų ministerija, anksčiau nustačiusi, kad visi mokėjimai, viršijantys 7 tūkst. lirų, turi būti atliekami e-būdu, siekiant sumažinti mokesčių vengimą, visgi pakeitė sprendimą ir padidino apatinę ribą iki 30 tūkst. lirų.				TGRThaber
Standartinių TL indėlių dalis pasiekė aštuonerių metų aukštumas - 57,45 proc., o indėlių užsienio valiuta dalis sumažėjo iki 42,55 proc.				GazeteDuvar
Spalį operacijų, atliktų debeto ir kredito kortelėmis, suma sudarė 1 trilijoną 254 milijardų 972,3 milijonų TL, daugiausia vartotojai išlaidavo turguose ir prekybos centruose.				Oksijen
Elektroninės užsienio prekybos balansas, kuris iki šiol buvo teigiamas, šiemet pirmą kartą pasikeitė. Remiantis "Interbank Card Center" duomenimis, nors vidaus prekybos užsienio kortelėmis suma sausio–spalio mėnesiais buvo 137 mlrd. TL, pirkimų iš užsienio su vietinėmis kortelėmis suma pasiekė 174 mlrd. TL.				Ekonomim
Vartotojų tarpe populiariausios TR e-prekybos platformos yra šios: Trendyol (įvardino 93 proc. vartotojų); Hepsiburada (88 proc.), Amazon (66 proc.), n11.com (61 proc.), Çiçek Sepeti (51 proc.), Sahibiden.com (42 proc.).				MarketingTurkiye
Turkijos bankas „DenizBank“ 2024 m. trimis atskiromis sindikuotomis paskolomis užsitikrino 2,3 mlrd. dolerių finansavimą - tai didžiausia sindikuotų paskolų apimtis šalies bankų sektoriuje per metus.				Hurriyet
Turkijos konkurencijos taryba paskelbė pradedanti tyrimą dėl įtarimų „Mastercard“ ir „Visa“ užsiimančioms antikoncepcinėms veikloms Turkijoje. Tyrimo metu daugiausia dėmesio bus skiriama skaitmeninių piniginių paslaugoms, leidžiančioms vartotojams išsaugoti mokėjimo kortelių duomenis, sudarant galimybę atlikti operacijas pakartotinai, taip užtikrinant patogumą ir efektyvumą.				AnadoluAjansi
TR kilo panika dėl labai išplitusių padirbtų 50 ir 100 dolerių kupiūrų - teigiama, kad jas labai sunku atskirti nuo tikrų, jos sėkmingai praeina patikrą per pinigų skaičiavimo mašinas. Dauguma prekybininkų Stambule atsisako priimti šias kupiūras.				Hurriyet
Pramonė				
Per 20 metų TR keturis kartus padidino kasybos apimtį BVP dalyje, kurios apimtis 2023 m. pasiekė 270 mlrd. lirų.				Oksijen
Spalio mėnesį, palyginti su tuo pačiu praėjusių metų mėnesiu, žaliavinio plieno gamyba Turkijoje padidėjo 0,7 proc. ir pasiekė 3 mln. tonų.				AnadoluAjansi

TR automobilių gamyba spalį krito 10,4%, palyginti su tuo pačiu laikotarpiu prieš metus, ir tai buvo 8-as nuosmukio mėnuo iš eilės.	Capital
Turkijos autobusų gamintojas "Karsan" pristatė visiškai elektrinį "e-JEST" mikroautobusą su vairu dešinėje pusėje "Euro Bus Expo" Birmingeme.	TurkiyeGazetesi
Gynybos pramonė	
Gynybos ir kosmoso pramonės eksportas lapkritį, palyginti su tuo pačiu praėjusių metų mėnesiu, padidėjo 32,3 proc. ir pasiekė 637 mln. 199 tūkst. dolerių. Iš vis per 11 mėnesių TR eksportavo gynybos prekių už beveik 5,8 mlrd. dolerių, tai yra didžiausias metinis pardavimų rodiklis per visą istoriją. Per pastaruosius 12 mėnesių eksportas per metus išaugo 18,4 % ir sudarė 6,48 mlrd. dolerių. Pagrindinė prekė - koviniai bepiločiai orlaiviai.	Sondakika DailySabah
Turkijos bendrovės „Aselsan“, „Baykar“ ir TAI buvo įtrauktos į SIPRI sudarytą „100 didžiausių ginklų gamintojų“ sąrašą. Bendros šių trijų bendrovių pajamos padidėjo 24 proc. iki 6 mlrd. dolerių. Bendrovė „Baykar“, kurios pajamos per metus siekė 1,9 mlrd. dolerių, t. y. 25 proc. daugiau, „Top 100“ sąraše pakilo 10 pozicijų į 69 vietą. Praėjusiais metais 90 proc. „Baykar“ pajamų buvo gauta iš pardavimų užsienyje. TAI, kuri sąraše pakilo 10 pozicijų į 78 vietą, pajamos padidėjo labiausiai - 45 proc. 31 proc. iš 1,7 mlrd. dolerių gautų pajamų, gauti iš pardavimų užsienyje. „Aselsan“, kurios pajamos išaugo 12 proc., sąraše užėmė 54 vietą. Palyginti su kitais dviem TR ginklų gamintojais, „Aselsan“ labai mažą pajamų dalį sudarė eksportas - iš 2,4 mlrd. dolerių pajamų, didžiąją dalį bendrovė gavo iš pardavimų Turkijos saugumo pajėgoms.	DW
ASELSAN ir Turkijos gynybos pramonės prezidiumas pasirašė sutartį dėl elektrooptinių sistemų tiekimo už 14,8 mln. dolerių.	Star
ASELSAN generalinis direktorius A. Akyol teigė, kad TR gynybos pramonė pasiekė daugiau kaip 80 proc. vietinės gamybos lygį.	Turkiye
Prancūzijai atsiėmus veto, Turkijos gynybos pramonės įmonės galės pasinaudoti finansiniais ištekliais pagal Europos gynybos investicijų planą, kuriuo siekiama skatinti bendrą ginklų gamybą ir pirkimus tarp ES valstybių narių.	Miliyet
Žemės ūkis	
Didžiausią 650 mln. dolerių vertės investiciją į žemės ūkį Centrinėje Azijoje pradėjusios TR bendrovės „Alarko“ vadovybė susitiko su Kazachstano ministro pirmininko pavaduotoju. „Alarko“ įsteigė KZ bendrovę „Too Alsera KZ“, kuri vykdys veiklą žemės ūkio ir šiltnamių sektoriuje Kazachstano Šymkento mieste.	Dunya
2024 m. dėl nepalankių oro sąlygų TR išaugintose džiovintos figose labai padaugėjo aflatoksono.	Hurriyet
Žalioji kursas	
TR Energetikos ministras A. Bayraktar pareiškė, kad "Dalyvavimas Baku vykusioje COP29 konferencijoje dar kartą parodė, jog svarbu, kad pereinamojo laikotarpio tikslai būtų protingi, t. y. praktiški, lankstūs, racionalūs ir reaguojantys." TR nustatė naujus tikslus saulės ir vėjo energijos srityje – 120 gigavatų (GW) iki 2035 m.	TurkiyeToday
Aplinkos ir urbanizacijos ministras M. Kurum pareiškė, kad TR yra pasirengusi surengti 31-ąją JT bendrosios klimato kaitos konvencijos šalių konferenciją (COP 31).	Oksijen
Energetikos sektorius	
Skelbiama, kad Rosatom TR statomoje Akkuyu atominėje elektrinėje sėkmingai sumontuoti pagrindiniai elektrinės ketvirtojo bloko komponentai.	Sputnik
Pasaulio banko direktorius Turkijai Humberto Lopez teigė, kad per ateinančius šešis mėnesius ruošiamasi atlikti Turkijos elektros perdavimo linijų atnaujinimo darbus operaciją, darbams skirta 750 mln. dolerių.	Oksijen

Energijos rinkos reguliavimo institucija (EMRA) patvirtino 35 gigavatvalandžių (GWh) pajėgumų paskirstymo tinklo kaupimo projektams, į kuriuos numatoma investuoti 10 mlrd. dolerių. Energijos kaupimo pramonės asociacijos (EDEDER) prezidentas Can Tokcan pabrėžė TR patirties gamybos, sistemos valdymo ir priežiūros srityse vystymo svarbą, kad būtų išvengta priklausomybės nuo užsienio įmonių. Investicijos į saulės ir vėjo jėgainių pagamintos energijos kaupimą prasidės 2025 Q1, o kaupimo sistemos bus pradėtos eksploatuoti 2026 Q1.		Sabah
Susisiekimas ir komunikacijos		
TR planuoja įsteigti naują įmonę, kuri konsoliduotų šviesolaidinių telekomunikacijų infrastruktūrą, siekdama paspartinti tinklo plėtrą šalyje.		Ekonomim
Turkijos oro vežėja „Turkish Airlines“ (THY) atnaujino skrydžius į Beirutą po daugiau nei dviejų mėnesių pertraukos.		DailySabah
Turizmas		
TR Kultūros ir turizmo ministras pabrėžė, kad reikia vystyti „įtraukesnį“ ir „novatoriškesnį“ turizmą, orientuotą ne tik į ekonominę naudą, bet ir į aplinkos tvarumą bei kultūros išsaugojimą. Per pirmuosius devynis šių metų mėnesius TR sulaukė 49 mln. 181 tūkst. turistų, o 2024 Q1-Q3 pajamos iš turizmo siekė 46,9 mlrd. dolerių, iš kurių 23,2 mlrd. per trečiąjį ketvirtį gautos dolerių pajamos iš turizmo yra didžiausios kada nors per vieną ketvirtį užfiksuotos pajamos iš turizmo.		T24
Kita ekonominiam bendradarbiavimui aktuali informacija		
Artimiausio pusmečio pagrindinės tarptautinės parodos		TOBB
2024-12-11	Istanbul Children Baby Maternity Industry Expo	Stambulas/ Stambulo parodų centras (1,2,4,8)
Pilnas parodų sąrašas		